

Signalizácia v ochrane rastlín – 19/2023

Ošetrovanie repky pred zberom

Posledným ošetrovaním repky pred zberom je úprava porastu tak, aby boli čo najmenšie straty na úrode. Po zákaze diquat, ktorý bol určený na desikáciu pred zberom, je výber vhodného prípravku sťažený. Zostali lepidlá, vodné sklo a na desikáciu sa využívajú glyfosaty.

Prípravok **Polyfix** vo forme kvapalného koncentráту (SL) pre riedenie vodou, ktorý je určený na zníženie zberových strát. Aplikuje sa postrekom na šesule repky (ozimnej, jarnej) a kapustovej zeleniny. Vďaka svojim lepivým vlastnostiam a vytvoreniu povlaku na šesuliach znižuje ich fyzikálne napätie a tým zamedzuje ich pukaniu a nežiaducemu výmrvu semien. Účinná látka je polyvinyl alkohol. Aplikujte vo fáze, keď väčšina šesúl stratila intenzívne zelené sfarbenie a zmenila ich na svetlozelenú, t.j. 10 až 30% šesúl je zrelých (BBCH 81 – 83, približne 3-4 týždne pred ich plánovaným zberom). Najneskoršie možno aplikovať prípravok vo fáze, keď je 80% šesúl zrelých (BBCH 88). Postrekujte len za bezvetria alebo pri miernom vánku, vždy v smere od obsluhy. Neodporúčame aplikáciu prípravku pri teplotách nad 25°C.

Oligomerizačné produkty beta-pinénu v prípravkoch **Agrovital**, **Superagrovital** aplikované na rastliny, hmyz alebo hubové patogény pôsobením UV žiarenia a vzduchu polymérizujú a vytvárajú pružnú polopriepustnú membránu prírodnej živice, ktorá spôsobuje že ošetrené časti rastlín priebežne rovnomerne dozrievajú, strácajú vlhkosť, a elastický film zabráňuje prenikaniu atmosférickej a zrážkovej vlhkosti. Tým dochádza k obmedzeniu ich praskania na minimum, čo výrazne znižuje straty pred a pri zbere. Ošetrené časti rastlín pred zberom sú chránené pred negatívnym pôsobením atmosférickej vody (dážď, rosa) v dobe dozrievania a znižuje sa tak pravdepodobnosť napadnutie rastlín niektorými hubovými chorobami. Toto ošetrovanie taktiež pozitívne ovplyvňuje kvalitatívne ukazovatele semien/zŕn a bráni ich prerastaniu. Aplikujte v dávke 0,5 l/ha v čase, keď šesule majú zelenú farbu, t.j. približne 3 - 5 týždňov pred plánovaným zberom. Najneskorší termín aplikácie je v čase, keď sú struky žlté, ale ešte pružné. Pre maximálny efekt pokrytia odporúčame pomocný prípravok aplikovať protismerne letecky alebo pozemne postrekom, dvakrát s polovičnou dávkou (t.j. DA 2 x 0,25 l/ha) prípravku a s posunom ošetrovaných pásov za účelom lepšieho prekrytia.

Pinolene v prípravku **Spodnam DC** aplikovaný na rastliny, pôsobením vzduchu polymerizuje a vytvára polopriepustnú membránu, ktorá umožňuje vysychanie šesúl, resp. strukov a ich dozrievanie, ale neprepustí vodu smerom do šesúl, resp. strukov. Prípravok aplikujte v dobe, keď 50 % šesúl mení farbu z tmavozelenej na svetlozelenú, t.j. asi 3-4 týždne pred predpokladaným zberom. Najneskorší termín ošetrovania je vtedy, keď sú šesule žlté, ale sú ešte pružné. Množstvo postrekovej kvapaliny pri leteckej aplikácii je 55-70 l.ha⁻¹. Neošetrovať porasty zaburinené, napadnuté škodcami a hubovými chorobami!

Prípravok vo forme emulzného koncentrátu **Agrastick** s aktívnou zložkou synthetic latex+alkyl-phenyl-hydroxy-polyoxyethylene vytvorí na cieľovom povrchu tenkú latexovú vrstvu, ktorá rýchlo schne a vytvorí polopriepustnú polymérnu membránu. Polopriepustná membrána umožňuje transpiráciu vody z rastliny, ale zároveň chráni rastlinu pred prenikaním vody do rastlinných tkanív. To má za následok obmedzenie praskania na minimum a výrazne sa znižuje strata semien pred a počas zberu. Šesule repky rovnomerne dozrievajú, strácajú vlhkosť a elastický

film zabraňuje prenikaniu vlhkosti do šesúľ. Prípravok aplikujte v čase, keď polovica šesúľ prešla z tmavozelenej na svetlozelenú farbu, kedy sú šesule ešte pružné a môžu sa ľahko ohýbať, aby vytvorili tvar „U“ alebo „V“ bez praskania a straty semien zo šesúľ tj. približne 3-4 týždne pred zberom repky (BBCH 79 do BBCH 89).

Ak sa čas predpokladaného zberu priblíži o ďalší týždeň, teda 2-3 týždne pred zberom, môžete aplikovať karboxylovaný styren butadién kopolymér **Designer, Superfix, Mesh, Arrest, Elastiq Ultra, Flexi a Elastique Gold**. Riadťe sa zrelosťou-vyfarbením semena v šesuliach (ide o čas, keď semeno v spodnej časti rastliny je takmer čiernej farby, stredná časť je tmavohnedá až skoro čierna a semeno vo vrcholových šesuliach je v štádiu líčkovania). Približne 2 – 3 týždne pred zberom. V dobe aplikácie by mali byť šesule ešte svetlo zelené, pružné a ohýbateľné do tvaru písmena U alebo V bez toho aby došlo k ich prasknutiu. Prípravky je možné použiť na ošetrovanie nezaburinených porastov. Po aplikácii vytvárajú na rastlinách tenký homogénny film latexu, ktorý na vzduchu rýchle zasychá a vytvára polopriepustnú, trvale pružnú membránu. Tá umožňuje vysychanie šesulí a zamedzuje prenikaniu vody do pletív. Tým obmedzuje praskanie šesulí a vypadávanie semien, čím znižuje predzberové a pozberové straty repky. Zároveň dokonale chráni rastliny pred dažďom a výrazne obmedzuje rozvoj černí. Vytvorený film na povrchu šesule nie je závislý na svetle, ako je tomu pri pinolene. Kopolymér silne redukuje úlet a zlepšuje priľnutie postrekovej kvapaliny na rastliny a je vhodný k ošetrovaniu nezaburinených porastov.

Na zabezpečenie dostatočného pokrytia šesúľ lepidlom je potrebné 400-500 l vody na ha pri pozemnom postreku. Výhodná je v tomto prípade letecká aplikácia, keď moderné rozprašovacie zariadenia dokážu dostať do porastu rovnaké množstvo prípravku v dávke 40-100 l vody pri Agrovitale, pri Elastiq Ultra a Gold 70-90 l a pri Spodname DC dokonca len v 55-70 l vody na ha pri nezmenenej účinnosti. Prípravky sú nezmývateľné dažďom a nepredstavujú záťaž pre životné prostredie. Prirodzené dozrievanie zvýši podiel kvalitného oleja a zníži podiel glukozinolátov. Dôležité je vedieť, že tento typ predzberovej aplikácie je vhodný len do nezaburinených repiek.

Zaburinené repky ľahšie pozberáte po použití glyfosatov na likvidáciu prerastených burín. Pre tento zásah sa môžete rozhodnúť 7 až 21 dní pred zberom podľa odporúčaní jednotlivých výrobcov, najčastejšie je to 10-14 dní pred zberom. Povolené sú tieto: **Kapazin, Roundup Biaktiv, Roundup Biaktiv Plus, Touchdown System 4, Roundup Flex, Dominator Max a Cosmic**. Zásadou pri použití glyfosatov je dostatok zelených listov na burinách a pozemný postrek. Letecká aplikácia je zakázaná. Vlhkosť semien pri aplikácii musí byť vyššia ako 40-45 %, aby nedošlo k podtrhnutiu repky. Znakom podtrhnutia sú fialovo sfarbené semená a nedozretie na kvalitnú olejnatosť! Dodržujte povolený počet ošetrení glyfosatom a ochrannú dobu! Pozor ide len o uľahčenie zberu silne zaburinených porastov, nie desikáciu. Max. počet aplikácií 1x.

Vodné sklo draselné Aqua Vitrin K je vhodné na ošetrovanie porastu po mechanickom poškodení šesúľ (napr. ľadovcom). Pôsobí ako preventívne ošetrovanie pred napadnutím hubovými chorobami. Je vysoko alkalický (pH 10,5) a toto alkalické prostredie je nevhodné pre klíčenie a rast spór húb. Mechanicky spevňuje povrch rastlín (kutikulu, epidermis), a tým bráni spóram v prenikaní do pletív.